

Protokoll

Onsdag 2023-05-03

Klockan 09:00-12:00

Plats: Bullmarks skola

Kallade:

Bygderådet Umeå: Alf Söderlund, Birgitta Jonsson, Jannice Persson, Eva Lindman

Västerbottens idrottsförbund: ~~Niclas Bromark~~, Mikael ErikssonEnskild förening på Umeå landsbygd: Maria Bergstén Stöckebygdens Utveckling, Olle Nygren
Holmöns utvecklingsforumFöretagarna Umeå: Johanna Engström, ~~Torbjörn Wennebro~~LRF Umeå: Per-Gunnar Olofsson, ~~Inger Edlund~~Enskilt företag på Umeå landsbygd: Kristina Johansson, ~~Emma Börnerberg~~

Umeå universitet: Charlotta Hedberg

SLU: ~~Gun Lidestav~~Umeå kommun: Mikael Berglund, ~~Mattias Larsson~~, Bore Sköld, Elmer Eriksson

Jennie Bergvall Kalén handläggare, Linn Alexandersson sekreterare

Inbjudna gäster: Anna-Karin Sjölander, biträdande rektor Bullmarks skola.

Charlotta Lindqvist Barsk, verksamhetschef vård- och omsorgsboende.

LBR:s mötesagenda är indelad enligt dessa kategorier:**Förutsättningar:** *ex. infrastruktur, kommunikationer, byggande, service***Lokalt näringsliv:** *företagande, ex. besöksnäring, skogs- och lantbruk***Hållbar utveckling:** *ex. miljö/klimat, attraktivitet, kultur, föreningsliv, jämställdhet, mångfald***Övergripande**

Ärende	Omfattning
Agenda:	<ul style="list-style-type: none"> • 09:00 – 09:40 Studiebesök Bullmarks skola Rådet fick en rundvandring på Bullmarks skola med biträdande rektor Anna-Karin Sjölander som berättade om verksamheten. Anna-Karin betonade utmaningarna med att få vikarier att vilja/kunna jobba i Bullmark. Förbättrad kollektivtrafik är en viktig knäckfråga för att underlätta för vikarier. En annan utmaning handlar om det svaga elevunderlaget. Ett viktigt medskick var därför att det behöver byggas fler bostäder i Bullmark. • 09:45-10:00 Fika • 10:00-10:05 Val av justerare Birgitta valdes att justera protokollet. • 10:05 – 10:25 Status från arbetsgrupperna: <ul style="list-style-type: none"> ○ Seniorbostäder Alf, Birgitta och Torbjörn ingår i arbetsgruppen med stöttning av Jennie och Linn. Gruppen har haft ett uppstartsmöte och diskuterat vad de ska fokusera på under året. Gruppen vill börja med att reda ut de olika begrepp som finns, ex. trygghetsboenden, seniorboenden etc. Gruppen önskar också göra en genomlysning av vilka boenden som finns i kommunens olika geografier. Sedan finns en idé om att göra ett studiebesök till ett gott exempel. <i>Inspel: Utkast på dokumentet "Byggande i byarna" är nu framtaget och kan användas som viktigt underlag till gruppen.</i> ○ Förskola/skola Alf och Eva ingår i arbetsgruppen med stöttning av Jennie och Linn. Gruppen har haft ett uppstartsmöte och landat i två olika spår att fokusera på. Det ena handlar om att undersöka användningen av busskort för skolelever. Här vill gruppen titta på om det skulle vara möjligt för barn på landsbygden att åka fler gånger med kortet för att lättare ta del av fritidsaktiviteter. Dialog kommer tas med kollektivtrafikchef Fredrik

Forsell på Umeå Kommun för att höra vilka möjligheter som finns för detta, vad det skulle innebära budgetmässigt och lyssna in om frågan har varit uppe för diskussion tidigare.

Det andra spåret handlar om att genomföra ett kunskapsseminarium om hur ny forskning och teknik kan stärka byaskolor med litet elevunderlag. Målgrupp för seminariet är framför allt tjänstepersoner och politiker som jobbar med skolfrågor. Förhoppningen är att bidra till ett kunskapslyft inom området.

Inspel: Örnsköldsvik och Skellefteå har testat busskort som det går att åka mer på.

Inspel: Bore kollar upp om skolkortet är bundet till vissa tider.

Inspel: Umeå Kommun har fått en förstärkt budget för kollektivtrafik utanför stan.

Inspel: Länstrafiken har dragit ner på turer i och med stigande bränslepriser.

- **Lokal livsmedelsproduktion**

Kristina, Inger och Charlotta ingår i arbetsgruppen med stöttning av Jennie och Linn. Vid uppstartsmötet landade de i temat livsmedelsberedskap, vilket fångar in många olika viktiga aspekter gällande livsmedelsproduktion.

Den 21 april bjöd gruppen in flera av kommunens verksamheter till ett möte för att stämna av vad som görs inom området och huruvida arbetsgruppen kan vara till hjälp. Verksamheterna som deltog var Måltidsservice, Miljö och hälsoskydd, Upphandling, Näringsliv, Strategisk Utveckling och Umeåregionens brandsförsvaret.

Under mötet presenterade kommunens beredskapssamordnare b.l.a en försörjningsbalans, där det framgick att Umeå kommun kan försörja sin befolkning med mat fram till den 20 januari under ett helt år. Och då handlar det om att äta kött och potatis.

Det framgick också att vi idag använder mindre åkermark till matproduktion och att detta behöver öka.

Gruppen fick också information om många projekt och goda satsningar som pågår inom livsmedelsområdet. Men ett grundproblem är ekonomin: betalar vi inte för maten så kommer jordbruken läggas ner och då får vi ingen mat.

Inspel: Svårt med generationsskiften inom jordbruk.

Inspel: Umeå Kommun måste starta en bra marknadsplats för små och medelstora företag.

Inspel: 95 % av maten vi äter handlar vi själva, endast 5 % går via kommunen och de offentliga verksamheterna.

Inspel: Bankerna börjar tveka på jordbruk utifrån dagens läge, ett jätteproblem.

Inspel: Kommunen har ett ansvar för samhällsberedskap. Men vi själva kan också göra något. Frågan är het, många som agerar nu. Ingen slump att alla kom på mötet med verksamheterna.

Inspel: Vi borde bjuda in bankerna till dialog om den här frågan.

- 10:25-11:00 **Stående punkter från landsbygdsutvecklarna:**
  - Revidering av landsbygdsprogram

Jennie berättade att revideringsarbetet pågår för fullt. Jennie och Linn har genomfört workshops med ett antal nämndspresidier, där dessa har fått prioritera viktiga områden att jobba med kommande år för att vi ska nå våra landsbygds mål. Den 17 april genomfördes en landsbygdsverkstad med flera kommunala verksamheter, där tjänstepersonerna fick jobba vidare med de prioriteringar som nämnderna gjort.

Den 23 maj ordnas en extern och digital landsbygdsverkstad där myndigheter och intresseorganisationer som jobbar med landsbygdsutveckling bjuds in för en kreativ workshop.

Allt för att det nya programmet ska bli så effektivt och behovsstyrt som möjligt.

- Leader

Maria berättade att Idériket Umeåregionen 2030 nu öppnat upp för möjligheten att söka stöd genom att skicka in intresseanmälningar under perioden 1–31 maj. Utöver det har en verksamhetsledare anställts och en projektutvecklare håller på rekryteras.

En digital informationsträff kommer ordnas den 15:e maj. Under träffen kommer verksamhetsledaren Emma Bergman att berätta om vad leader är för något och hur det går till att söka stöd. Under träffen ges möjlighet att ställa frågor i chatten och i mindre grupper.

Maria berättade också att i Robertsfors, Vännäs och i Nordmaling kommer man också genomföra fysiska informationsträffar.

- Holmötrafiken

Jennie berättade att Länsstyrelsen är klar med en omvärldsanalys där man studerat färjeleder i Finland, Norge och Kanada som har liknande förhållanden som Holmöleden. Trafikverket är också klara med en teknisk utredning där man utrett olika trafikalternativ. Länsstyrelsen har tagit fram en gemensam hemsida där dessa rapporter kommer publiceras tillsammans med kommunens behovsanalys/rapport: [Utreda förbindelserna till Holmön | Länsstyrelsen Västerbotten \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/utreda-forbindelserna-till-holmon-lansstyrelsen)

Den 16 maj ordnas ett styrgruppsmöte med representanter från de ingående myndigheternas ledningar för att landa i en gemensam väg framåt. Hans Lindberg (kommunalråd), Rune Brant (sambhällsbyggnadsdirektör) samt Jennie kommer delta på mötet för Umeå Kommun.

11:e maj kommer Länsstyrelsen och Trafikverket informera om deras utredningar på Holmön.

Jennie skickar skriftlig uppdatering/rapport till rådet när det finns mer att berätta.

- 11:00-11:30 **Vård- och omsorg på landsbygden: nuläge Sjöbacka i Tavel sjö, samt hemtjänst på landsbygden**

Rådet fick information från Charlotta Lindqvist Barsk, verksamhetschef inom vård- och omsorgsboende på Umeå kommun.

Charlotta gav en bakgrund till hur befolkningsförändringarna väntas se ut framöver. Här framgick att målgruppen 80+ kommer öka allra mest dom kommande 10 åren. 47 % ökning för riket som helhet och 61% ökning i Umeå kommun. Utöver det har Västerbotten en arbetslöshet på 4 % där Umeå Kommun har lägst arbetslöshet i hela länet. Det här ger effekten att det blir svårt att rekrytera. En trend som väntas hålla i sig i 8–10 år.

600 personer skulle behöva tillkomma för att vi ska klara kompetensförsörjningen. Baserat på statistik om hur många som kommer gå i pension eller byta arbetsgivare så kommer det bli en utmaning.

Charlotta berättade att utifrån dessa demografiska utmaningar så har äldrenämnden efterfrågat en sårbarhetsanalys för kommunens boenden, där Sjöbacka i Tavel sjö är en av dessa. Det råder också stora kompetensförsörjningsutmaningar som beaktas i sårbarhetsanalysen samt att man tittar på lokalernas betydelse för att kunna bedriva en säker och resurseffektiv vård. Slutligen tas hänsyn till ekonomiska förutsättningar och prioriteringar. Charlotta lyfte inflationen som en utmaning eftersom det i sin tur bidragit till ökade kostnader.

Politiskt sätt har man inte tagit något beslut kring nedläggningar eller liknande, utan man inväntar sårbarhetsanalysen för att få mer kunskap. Analysen beräknas vara klar i maj eller senast i augusti.

Även inom hemtjänsten är behoven stora. Inför sommarledigheten är 40 % av rekryteringen löst men ca 60 % fortfarande olöst. Behovsökningar på kort tid samtidigt som rekryteringspoolen blir mindre och mindre.

Inspel: När vi pratar om Tavel sjö har jag förstått att det varit dialog om bemanning och patientsäkerhet. Är det ökade krav?

Hur ser lagstiftningen ut?

Replik Charlotta: Finns en tydlig skrivelse i lagen (IVO). Gjorde tillsyn under hela förra året. Den visar på brister på nationell och lokal nivå. Finns en generell kritik mot äldreomsorgen med anledning av kompetensförsörjningsutmaningen.

Inspel: Hur länge bor man på ett boende?

Replik Charlotta: 662 dagar i snitt. Minskade under 2021–2022. Något har hänt efter pandemin.

Inspel: Hur många platser har de mindre boendena i kommunen?

Replik Charlotta: Sjöbacka har 8 platser, Älvkunga i Obbola har 10 platser och Tomtebo har 32 platser.

Inspel: Det är svårt att rekrytera, konkurrens om arbetstillfällen. Hur höjer vi statusen för dessa yrken? Hur ser det ut med arbetskläder ex?

Replik Charlotta: Arbetskläder finns på verksamheterna. Hemtjänsten ska få tillgång till bra skor. Sedan har lönepåslag getts till den här gruppen som har generellt låg lön. Har även skett en skärpning i hur man får förlägga dygnsvila. Frågan är dock större än så, handlar mycket om hur vi värderar yrket.

Inspel: Finns det någon tanke att samverka över kommungränserna?

Replik Charlotta: Finns vissa geografiska områden där man skulle kunna få en fördel av det. Flera som arbetar i Taveljö har sin anställning i Vindeln. Att samplanera mer är en möjlighet. Men känner inte till att det finns något uttalat att börja samplanera över kommungränserna.

- **11:30-11:45 Verksamhetsplan 2023**
  - övergripande aktiviteter
  - aktiviteter fokusområden

Utifrån den beskrivning som gavs av arbetsgrupperna kring fokus för 2023 så kommer detta läggas in i verksamhetsplanen. Tabellen kring aktiviteter i verksamhetsplanen är det som kommer uppdateras, men

	<p>textbeskrivningarna kring LBR:s syfte och roll kommer stå kvar från förra året.</p> <p>Rådet fick frågan om ett studiebesök under 2023 och isåfall vart. Gruppen konstaterade att det är bra att förlägga eventuella studiebesök i samband med rådsmötena, som vi gjort tidigare på Mickelbo gård.</p> <p>Gruppen diskuterade också att det vore roligt att göra en publik aktivitet för att synliggöra Umeå landsbygd till hösten. Här diskuterades möjligheten att samordna något tillsammans med eventet Jorden i Skogen som arrangeras på Forslunda den 13 september. Det går även att tänka sig att göra något tillsammans med leaderområdet.</p> <p>Rådet godkände rapporten och en uppdaterad verksamhetsplan kommer att skickas ut till ledamöterna via mejl.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 11:45-11:50 Påminnelse reseersättning och parkeringsutlägg • 11:50-12:00 Övrigt <p>Inga övriga frågor.</p> <p>Avslut med gemensam lunch för de som anmält sig. Lunchen följs av ett studiebesök på Ica Nära Bullmark för den som vill.</p>
--	---

Kallat av:

Linn Alexandersson, sekreterare landsbygdsutvecklingsrådet genom Mikael Berglund, ordförande och Jennie Bergvall Kalén, handläggare.

Webb: www.umea.se/lbr